

УДК 343.611.1

DOI 10.33244/2617-4154.1(14).2024.105-113

Д. І. Лопашук,

канд. юрид. наук,

Державний податковий університет

e-mail: lopashchukdmity@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-6360-2119

## КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

У статті зроблена спроба визначити та класифікувати кримінально-правові норми, за якими винна особа може бути притягнута до кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень у сфері зовнішньоекономічній діяльності. До таких кримінально-правових норм, на переконання автора, варто віднести: стст. 191, 199, 201, 201-1, 201-3, 201-4, 203-1, 208, 212, 268, 305, 333 КК України.

Приділено увагу окремим аспектам Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів», який вніс зміни до ст. 201 КК України та ввів до Кримінального кодексу України статті 201-3 та 201-4.

Звернено увагу на необхідність внесення змін до статті 212 КК у частині зменшення показника розміру притягнення до кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) суб'єктами цього кримінального правопорушення. Оскільки такий завищений розмір дає можливість недобросовісним учасникам ЗЕД, і не лише учасникам зовнішньоекономічної діяльності, ухилитися від сплати податків, використовуючи менші суми, тим самим уникати кримінальної відповідальності.

Надано кримінально-правову характеристику кримінальним правопорушенням, які вчиняються за статтею 305 КК України, за фактами контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів.

Відтак на основі отриманих теоретичних та практичних даних пропонується саме за викладеними у статті критеріями визначити та класифікувати кримінально-правові норми, за якими винна особа може бути притягнута до кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень під час здійснення ЗЕД.

**Ключові слова:** зовнішньоекономічна діяльність, кримінально-правова охорона, суспільні відносини, кримінально-правові норми, кримінальне правопорушення, правоохоронні органи.

**Мета статті** полягає в аналізуванні існуючих поглядів щодо з'ясування, які саме кримінально-правові норми охороняють суспільні відносини, що забезпечують належний порядок здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

**Постановка проблеми.** Питання кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень у сфері зовнішньоекономічної діяльності набули своєї актуальності після здобуття Україною незалежності. Однак до сьогодні воно є мало дослідженим у науці кримінального права, немає однотайності думок серед науковців, які саме кримінально-правові норми відносяться до норм, що регулюють суспільні відносини у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Усе це зумовлює актуальність такого дослідження.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Стан наукового розроблення проблеми кримінально-правової охорони зовнішньоекономічної діяльності опосередковано досліджувався у працях В. І. Антипова, О. М. Литвака, Д. І. Лопашука, Ю. В. Нікітіна, Т. М. Остапенка, Я. С. Палешка, В. В. Поединок, А. В. Савченка, Л. С. Сміяна та багатьох інших учених. Проте ця проблема в Україні не була предметом окремого дослідження у кримінальному праві.

**Виклад основного матеріалу.** Суспільна небезпечність кримінальних правопорушень у сфері зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД) полягає у спричиненні негативного впливу на економічні та фінансові процеси в державі, у підриві економіки країни, оскільки такі діяння обмежують поступлення до державного бюджету коштів від оплати митних платежів (митних зборів і податків); негативно впливають на формування валютних резервів; посягають на стратегічні інтереси держави, пов'язані з переміщенням через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів, частин вогнепальної нарізної зброї, спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, а також лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних і рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених та інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України; ставлять під загрозу життя і здоров'я населення (контрабанда наркотичних засобів, сильнодіючих і психотропних речовин).

Статистичні дані та висновки незалежних експертів до війни містили відомості про те, що сферу зовнішньоекономічної діяльності пронизують численні схеми тіншового капіталообороту, які супроводжують вітчизняні експортно-імпорتنі операції. Найрозповсюдженішими схемами є: «оптимізація» податків (ухилення від сплати податків); неправомірне виведення валюти в офшорні зони і на банківські рахунки підставних фірм українських резидентів за кордоном; деперсоналізація реальних власників інвестиційних коштів, якікладаються в найбільш прибуткові галузі української економіки; ухилення за допомогою різноманітних схем від сплати митних та інших обов'язкових податкових платежів; заниження реальної митної вартості товарів; легалізація капіталу через здійснення експортно-імпорتنих операцій; виведення за кордон (зокрема, в офшорні зони) коштів, що були отримані злочинним способом з використанням інструментів міжнародної торгівлі, а також учинення інших

протиправних дій, що створюють реальну загрозу законній зовнішньоекономічній діяльності держави тощо. Усе це приводить до збільшення питомої ваги іноземного капіталу в ключових галузях економіки, до втрати можливості державного впливу на формування зовнішньоекономічної політики держави і, як ми вже зазначали, суттєво підриває її економічну безпеку [1, с. 6; 2, с. 95–96].

Водночас потрібно визнати, що подібні протиправні діяння у зовнішньоекономічній сфері завдають шкоди не лише економіці держави, розширяючи її тіньовий сектор, але і культурній спадщині, здоров'ю населення та громадській безпеці.

На жаль, незважаючи на ситуацію в країні, кількість правопорушень, зокрема й кримінальних, що пов'язані з порушенням правил переміщення предметів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, невпинно збільшується. Так, упродовж січня-листопада 2023 року працівники Державної митної служби України виявили 11 061 порушення митних правил на суму 8,1 млрд грн, вилучено предметів правопорушень на суму понад 735 млн грн.

Тому, як влучно зазначає В. В. Покровська, державний контроль цієї діяльності – необхідна «умова захищеності економічних інтересів суб'єктів економічної діяльності, носіїв економічних інтересів» [3, с. 196].

У чинному Кримінальному кодексі України кримінальні правопорушення, які вчиняються у сфері зовнішньоекономічної діяльності, не закріплені в окремому розділі. Однак, незважаючи на це, суспільні відносини, посягання на які при цьому здійснюються, дають змогу перерахувати кримінальні-правові норми Особливої частини, які встановлюють кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності: ст.ст. 191, 199, 201, 201-1, 201-3, 201-4, 203-1, 208, 212, 268, 305, 333 КК України. Цей перелік, звичайно, може бути дискусійним. Узагалі потрібно сказати, що в українській доктринальній науці питання, які саме кримінально-правові норми необхідно віднести до норм, за порушення яких наступає кримінальна відповідальність за вчинення кримінальних правопорушень у сфері зовнішньоекономічної діяльності, до цього часу детально не досліджувалися і не систематизувалися. Були лише окремі спроби це зробити з боку вчених-економістів. Криміналісти ж здебільшого обмежувалися лише загальною кримінологічною характеристикою можливих діянь у цій сфері без конкретизації, які саме кримінально-правові норми вони мали на увазі. Тобто це питання правниками-криміналістами фактично не розроблено.

А тому з метою усунення цієї прогалини і для глибшого розуміння проблематики, залежно від безпосереднього об'єкта кримінальні правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності, на наше переконання, доцільно розділити на такі групи:

1. Кримінальні правопорушення проти суспільних відносин власності, що охороняються кримінальним законом як частина економічних відносин і як основа економічної системи держави (ст. 191 КК України).

2. Кримінальні правопорушення проти суспільних відносин, що забезпечують встановлений порядок переміщення товарів та інших речовин та предметів через митний кордон України (ст.ст. 199, 201, 201-1, 201-3, 201-4, 203-1, 208, 212, 268 КК України).

3. Кримінальні правопорушення проти суспільних відносин, що забезпечують встановлений з метою забезпечення охорони здоров'я населення порядок переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів через митний кордон України (стст. 305, 333 КК України).

Передбачені цими статтями кримінальні правопорушення посягають в основному на митні та податкові правовідносини.

Під кримінальними правопорушеннями, вчиненими у сфері зовнішньоекономічної діяльності, необхідно розуміти сукупність кримінально-правових норм, які встановлюють кримінально-правові ознаки діянь, що вчиняються у сфері господарської діяльності під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами ЗЕД та за які чинним Кримінальним кодексом України передбачена кримінальна відповідальність.

Кримінальні правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності – це неправомірні діяння, які за своїм характером є високоінтелектуальними, схильними до швидкої адаптації, до нових форм і методів фінансово-господарської діяльності, до опанування нових банківських, митних і податкових технологій, що супроводжують провадження господарських зовнішньоекономічних операцій, до використання новітніх інформаційних технологій.

Особливістю кримінальних правопорушень, які вчиняються у сфері зовнішньоекономічної діяльності, є те, що потерпілим від цих діянь є держава, яка несе багатомільйонні збитки.

Найбільш актуальними у сфері кримінальних правопорушень, які вчиняються під час здійснення ЗЕД на сьогодні, є кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191 та 212 КК України.

Кримінальні правопорушення, які вчиняються під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності за статтею 191 КК України, характеризуються особливим відношенням винного до коштів, якими він заволодіває. А саме: умисел винного завжди спрямований на заволодіння бюджетними коштами. А особливістю застосування статті 191 КК України під час здійснення ЗЕД є те, що кримінальна відповідальність за її порушення настає не за майно, яке було ввірене або перебувало у віданні винного чи перебувало в оперативному управлінні службової особи учасника ЗЕД, а за використання цією службовою свого службового становища для незаконного бюджетного відшкодування ПДВ.

Суб'єктний склад цього кримінального правопорушення складають службові особи учасника ЗЕД. Ці службові особи повинні бути наділені функціями, зазначеними у примітці до статті 364 КК України. Як зазначає П. Матишевський: «Використання свого службового становища у цьому випадку означає як... незаконне використання ним службових повноважень і обов'язків, які дають фактичну можливість для заволодіння майном (у цьому випадку бюджетними коштами), відносно якого воно не мало повноважень. В останньому – для заволодіння... майном службова особа використовує надані йому по службі права (...здійснювати будь-які дії в інтересах останніх...) або обов'язки [4, с. 86].

Щодо притягнення до кримінальної відповідальності осіб за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 212 КК України, то такі факти існують в основному тоді, коли фігурант бере участь у схемах, які пов'язані з ухиленням від сплати податків через організацію «карусельного» механізму незаконного вивезення товару та неповернення валютної виручки або здійснення імпорتنих операцій без фактичних розрахунків за постачання товарів [5]. Необхідно зазначити, що такі схеми набрали в Україні масового характеру.

Варто зазначити, що відсоток подібних справ незначний. Це пов'язано насамперед з тим, що для притягнення особи до кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків за статтею 212 КК України необхідно, щоб ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах, під яким потрібно розуміти суми податків, зборів та інших обов'язкових платежів, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян (1 514 грн на 2024 рік), а саме: 4 542 000 грн [12, с. 116]. На нашу думку, це не виправдано високий показник, що дає можливість винним особам, учасникам зовнішньоекономічної діяльності безбоязно ухилятися від сплати податків у меншій сумі та уникати у зв'язку з цим кримінальної відповідальності.

Стаття 305 КК України передбачає кримінальну відповідальність за контрабанду наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів. Під переміщенням психотропних речовин через митний кордон потрібно розуміти як ввезення їх на митну територію України в будь-який спосіб. Предмети контрабанди можуть бути переміщені через сухопутний, морський або повітряний кордон як разом з особами, які його перетинають, так і окремо від них, наприклад, у разі відправлення вантажу поштою. Обов'язковою ознакою складу злочину є місце його вчинення – це митний кордон. Митний кордон збігається з державним кордоном України, за винятком меж спеціальних митних зон. Межі території спеціальних митних зон є складовою частиною митного кордону України. Якщо предмети контрабанди виявлено під час огляду чи перегляду речей або ж особистого огляду, зокрема повторного, під час виїзду за межі України (вивезення товарів, пересилання поштових відправлень), вчинене кваліфікується за статтями 15 і 305 КК України як замах на контрабанду. А ось незаконне переміщення на територію України (тобто ввіз на її територію) предметів контрабанди, які виявлено під час митного контролю, утворює закінчений склад цього злочину [6].

За наявними відомостями щомісяця такий злочинний «бізнес» приносить фігурантам близько чотирьох мільйонів гривень доходу.

Водночас, як показує світова статистика, що, крім контрабанди наркотичних засобів, психотропних і сильнодіючих речовин, предметом контрабанди є товари народного вжитку, культурні цінності, стратегічна сировина (лісоматеріали, нафтопродукти, природний газ тощо), валюта й готівкові кошти, тощо. Однак, незважаючи на це, 15 листопада 2011 року Верховна Рада України декриміналізувала контрабанду товарів прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» № 4025-VI, яким внесла зміни до статті 201 КК України. Унаслідок цього з 2012 року по 1 січня 2024 року переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів не було контрабандою і не вважалося кримінальним правопорушенням [7].

Проте в подальшому виявилось, що подібна декриміналізація виявилася деструктивною і негативною в частині наповнення державного бюджету.

Відсутність кримінальної відповідальності за незаконне переміщення товарів (зокрема, підакцизних) через митний кордон України з приховуванням від митного контролю та поза митним контролем, а також за недостовірне декларування товарів сприяло збільшенню в державі сектору тіньової економіки, популяризувало серед підприємців використання у веденні бізнесу незаконних засобів та прийомів.

Усе це не залишилося поза увагою представників Консультативної місії Європейського Союзу в Україні (EUAM), Місії EUBAM та інших міжнародних інституцій, які звернули увагу України на необхідності запровадження в кримінальному законодавстві держави кримінальної відповідальності за контрабанду товарів та підакцизних товарів [7].

Крім того, як показує європейський досвід, що саме кримінальна відповідальність за контрабанду товарів, зокрема підакцизних, є найефективнішим засобом боротьби з тіньовим бізнесом у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Водночас потрібно зазначити, що в окремих державах Європейського Союзу (Італійська Республіка, Литовська Республіка, Республіка Польща, Румунія, Словацька Республіка, Королівство Швеція, Федеративна Республіка Німеччина, Угорщина тощо) встановлена досить чітка кримінальна відповідальність за контрабанду [18]. Що доцільно було б перейняти й Україні.

Як результат, після двох років зволікань Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів», який було підписано президентом України 9 грудня 2023 року. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2024 року, крім абзаців дев'ятого – двадцять шостого підпункту 1 пункту 1, які набирають чинності з 1 липня 2024 року [8].

Відповідно до цього закону назву статті 201 КК України змінено з «Контрабанда» на «Контрабанда культурних цінностей та зброї», а також введено до КК України ряд нових кримінально-правових норм, а саме: статтю 201-1 «Контрабанда лісоматеріалів та цінних порід дерев», статтю 201-3 «Контрабанда товарів» та статтю 201-4 «Контрабанда підакцизних товарів».

На наше переконання, таке доповнення Кримінального кодексу України є доречними, правильним, необхідними і своєчасним. Оскільки наявні статистичні дані дають можливість зробити висновок, що найбільш розповсюдженими кримінальними правопорушеннями під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності є саме контрабанда в різних її проявах.

**Висновок.** Підсумовуємо, що дійсно в Кримінальному кодексі України кримінальні правопорушення, які вчиняються у сфері зовнішньоекономічної діяльності, не

закріплені в окремому розділі. Однак, незважаючи на це, суспільні відносини, посягання на які при цьому здійснюються, дають змогу перерахувати кримінально-правові норми Особливої частини, які встановлюють кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності, це: ст.ст. 191, 199, 201, 201-1, 201-3, 201-4, 203-1, 208, 212, 268, 305, 333 КК України.

Водночас ці кримінально-правові норми доцільно розділити на такі групи:

1. Кримінальні правопорушення проти суспільних відносин власності, що охороняються кримінальним законом як частина економічних відносин і як основа економічної системи держави (ст. 191 КК України).

2. Кримінальні правопорушення проти суспільних відносин, що забезпечують встановлений порядок переміщення товарів та інших речовин і предметів через митний кордон України (ст.ст. 199, 201, 201-1, 201-3, 201-4, 203-1, 208, 212, 268 КК України).

3. Кримінальні правопорушення проти суспільних відносин, що забезпечують встановлений з метою забезпечення охорони здоров'я населення порядок переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів через митний кордон України (ст.ст. 305, 333 КК України).

Вважаємо за доцільне внести зміни до статті 212 КК України у частині зменшення показника розміру притягнення до кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) суб'єктами цього кримінального правопорушення. Оскільки такий завищений розмір дає можливість недобросовісним учасникам ЗЕД, і не лише учасникам зовнішньоекономічної діяльності, ухилитися від сплати податків, використовуючи менші суми, тим самим уникати кримінальної відповідальності.

Також вважаємо, що питання кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень (злочинів) у сфері зовнішньоекономічної діяльності потребують дисертаційного дослідження.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Документування злочинних дій хабарників : методич. рекомендації / за ред. В. І. Литвиненка ; упоряд. : В. С. Гарлицький, О. О. Дульський, В. М. Конорев, В. Б. Моцар. К. : РВВ МВС України, 2001. 80, [6] с.

2. Чечет М. А. Організація виявлення та розслідування окремих видів економічних злочинів, а саме злочинів в зовнішньоекономічній діяльності, як одного із основних та проблематичних різновидів економічної злочинності в Україні. *Протидія економічній злочинності: теоретичний, методичний та практичний аспекти* : матеріали науково-практичного семінару, м. Дніпро, 28 листопад 2019 р. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 200, [94, 95] с.

3. Покровська В. В. Зовнішньоекономічна діяльність : підручник. Донецьк : Економіст, 2015. 672 с.

4. Матишевський П. С. Злочини проти власності і суміжні з ними злочини / Юрінком. Київ, 1996. 240 с.

5. Типологічне дослідження «Відмивання доходів від податкових злочинів». URL : <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/411/%D0%A2%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%20%D0%94%D0%A1%D0%A4%D0%9C%D0%A3/Typology%202020.pdf> (дата звернення: 31.12.2023).

6. Незаконне переміщення наркотичних засобів, виявлених на митниці, утворює закінчений склад злочину – контрабанди. URL : <https://jur-gazeta.com/golovna/vs-nezakonne-peremishchennya-narkotichnih-zasobiv-viyavlenih-na-mitnici-utvoryue-zakincheniy-sklad-z.html> (дата звернення: 31.12.2023).

7. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та піддакцизних товарів, а також недостовірного декларування товарів URL : <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?regNum=5420&conv> (дата звернення: 31.12.2023).

8. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3513-20#n24> (дата звернення: 31.12.2023).

## REFERENCES

1. Dokumentuvannia zlochynnykh dii khabarnyktiv : metodych. rekomendatsii / za red. V. I. Lytvynenka ; uporiad. : V. S. Harlytskyi, O. O. Dul'skyi, V. M. Konoriev, V. B. Motsar. K. : RVV MVS Ukrainy, 2001. 80, [6] s.

2. Chechet M. A. Orhanizatsiia vyjavlennia ta rozsliduvannia okremykh vydiv ekonomichnykh zlochyniv, a same zlochyniv v zovnishnoekonomichnii diialnosti, yak odnogo iz osnovnykh ta problematychnykh riznovydiv ekonomichnoi zlochynnosti v Ukraini. *Protydiia ekonomichnii zlochynnosti: teoretychnyi, metodychnyi ta praktychnyi aspekty* : materialy naukovo-praktychnoho seminaru, m. Dnipro, 28 lystopad 2019 r. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. Sprav, 2019. 200, [94, 95] s.

3. Pokrovska V. V. Zovnishnoekonomichna diialnist : pidruchnyk. Donetsk : Ekonomist, 2015. 672 s.

4. Matyshevskiy P. S. Zlochyny proty vlasnosti i sumizhni z nymy zlochyny / Yurinkom. Kyiv, 1996. 240 s.

5. Typolohichne doslidzhennia «Vidmyvannia dokhodiv vid podatkovykh zlochyniv». URL : <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/411/%D0%A2%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%20%D0%94%D0%A1%D0%A4%D0%9C%D0%A3/Typology%202020.pdf> (data zvernennia: 31.12.2023).

6. Nezakonne peremishchennia narkotychnykh zasobiv, vyjavlenykh na mytnytsi, utvoriue zakinchenyi sklad zlochynu – kontrabandy. URL : <https://jur-gazeta.com/golovna/vs-nezakonne-peremishchennya-narkotichnih-zasobivviyavlenih-na-mitnici-utvoryue-zakincheniy-sklad-z.html> (data zvernennia: 31.12.2023).

7. Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Kryminalnoho kodeksu Ukrainy ta Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy shchodo kryminalizatsii kontrabandy tovariv



та pidaktsyzykh tovariv, a takozh nedostovirnoho deklaruvannia tovariv URL : <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?regNum=5420&conv> (data zvernennia: 31.12.2023).

8. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho ta Kryminalnoho protsesualnoho kodeksiv Ukrainy shchodo kryminalizatsii kontrabandy tovariv. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3513-20#n24> (data zvernennia: 31.12.2023).

#### **D. I. Lopashchuk. CLASSIFICATION OF CRIMINAL OFFENSES RELATED TO FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY**

*The article attempts to define and classify the criminal law norms according to which a guilty person can be brought to criminal responsibility for committing criminal offenses in the field of foreign economic activity. To such criminal law norms, in the opinion of the author, it is worth including: Art. Art. 191, 199, 201, 201-1, 201-3, 201-4, 203-1, 208, 212, 268, 305, 333 of the Criminal Code of Ukraine.*

*Attention is paid to certain aspects of the Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal and Criminal Procedural Codes of Ukraine on the Criminalization of Smuggling of Goods", which amended Art. 201 of the Criminal Code of Ukraine, and introduced articles 201-3 and 201-4 into the Criminal Code of Ukraine.*

*Attention was drawn to the necessity of amending Art. 212 of the Criminal Code in terms of reducing the amount of prosecution for evasion of taxes and fees (mandatory payments) by subjects of this criminal offense. Since such an overestimated amount gives an opportunity to the unscrupulous foreign economic activity participants, and not only foreign economic activity participants, to evade paying taxes by using smaller amounts, thereby avoiding criminal responsibility.*

*The criminal and legal characteristics of criminal offenses committed under Art. 305 of the Criminal Code of Ukraine, based on the facts of smuggling of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues or precursors, have been provided.*

*Therefore, based on the obtained theoretical and practical data, it is proposed to define and classify the criminal law norms according to which the guilty person can be brought to criminal responsibility for committing criminal offenses during foreign economic activity according to the criteria set out in the article.*

**Keywords:** *foreign economic activity, criminal law enforcement, public relations, criminal law norms, criminal offense, law enforcement agencies.*

*Стаття надійшла до редколегії 4 січня 2024 року*